סרט ★ סרט ★ סרט

בעריכת נעמי גולן

ילדים גדולים משחקים ב"קאובוי"ס"

"תעצרו את העיר... אני רוצה לרדת" ● קולנוע "גת", ת"א ●

במקור, שם הסרט הזה הוא: "טיפוסים עירוניים" וכאלה אכן שלושת גיבוריו, אחד בעל חנות לבגדי ספורט, השני – מנהל סופרמרקט של חותנו, השלישי, רוכש תשדירי פרסום לרדיו. חברים טובים המתקרבים לגיל ארבעים ומגלים לזוועתם – שהשאירו את הנעורים מאחור ולפניהם – רק השיגרה האפורורית של גיל העמידה.

מי מאיתנו לא רצה בגיל ארבעים, פלוס, מינוס, לברוח מן השאלות המענות כמו: זוה הכל? יותר לא יהיו לי השיגים, התקרמות, צמיחה רוחנית, כלכלית, מקצועית? זה השיא שאליו הגעתי בחיי וממנו רק ירידה?

יש, שמול משבר אמצע החיים עושים הסבה מקצועית, יש שחוזרים בתשובה, רבי עקיבא הלך ללמוד תורה, גיבורי הסרט הזה להגיל אלף הבדלות – נפרדים מהבית לשלושה שבועות כדי "לשחק" ב"קאובוי"ס במדבריות אריזונה וניו־מקסיקו.

אצלנו – המקבילה היחסית היא לצאת למסעות ל"מיטיבי לכת" עם החברה להגנת הטבע או להרשם לטיול ג'יפים בערבה. בארצות־הברית מנצל זוג חוואים ותיק ומבוגר את תשוקתם הנסתרת של רבבות עירוניים "לחזור אל הטבע", ותמורת כסף טוב, מאפשרים להם לרכוב על סוסים, ללבוש בגדי קאובוי"ס "אמיתיים" ולהוביל עדר בקר מניו־מקסיקו לאריזונה.

שלושת גיבורינו – יוצאים להרפתקאה במחשבה שלפניהם עוד תופשה בחיק הטבע, שילוב של קמפינג וסוסים – אבל מה שמצפה להם למעשה הוא גילוי עצמי. סידרת תקלות ואסונות הנופלת על חבורת הנופשים מאלצת אותם לחשוף כוחות נגוזים או חולשות מוצפנות. מנהל שיירת הבקר הקשיש נפטר לפתע, באמצע שום מקום, צמר בריונים אלימים ושיכורים מתנכלים להם, הם נשארים לבדם עם העדר וחייבים להחליט האם להמשיך במשימה, ללא מפה, מצפן או מזון – או לחזור כלעומת שבאו ולסגת מן המבצע הקשה של הובלת הפרות.

כל החלטה שיקבלו – תקבע את כיוון התפתחותם האישית. הם מחליטים החלטה "נכונה" – ושבים מן ההרפתקה בוגרים יותר, נבונים יותר, מוכנים נפשית להשלים עם השיגרה של בית, אשה וילדים. הסכנות

בתצלום: בילי קריסטל, גיבור הסרט, איש תשדירי שיורות ברדיו, ההולך לחפש את נעוריו האבודים על גב סוסה.

והחוויות שעברו (המלטה בחיק הטבע, כמעט טביעה בנהר קוצץ, רבקות במטרה, החלצות משותפת להצלת חיי חבר וכדו') – הבהירו לכל אחד מהם את הערכים האמיתיים של חייו. הם למדו להחשיב מחדש את עבודתם, את המשפחה, אפילו את העיר שבה הם חיים.

אבל זה לא סרט כבד. יש בו המון רגעי צחוק והומור, הודות לשחקן הנפלא שמככב בו (והיה גם המפיק בפועל) בילי קריסטל. יש צילומים נפלאים של ערב פרות בהליכה, בשעטה, בחציית נהר (הצלם דין סמלר אחראי גם להצלחתו של "רוקר עם זאבים").

לעדר הבופאלו הדרוסר בסרט הזוא – יש משהו משותף עם עדר הפרות המבוהלות בסרט שלפנינו: כאמור, הנעניעים לאמריקה של "המערב הפרוע" לא הופכים את "תעצרו את העיר..." לסרט אמריקני אלא לסרט בינלאומי, שכן נעניעים דומים מפעמים בלבו של כל עירוני בחליפה הנרחס מדי בוקר בפקק תנועה בכניסה אל העיר או במעלית המוליכה למשרד, בין אם זה בתל־אביב, בלונדון או ביוהנסבורג. לא פלא שבתשעת השבועות הראשונים להקרנתו – "עשה" למעלה ממאה מליון דולר. בקיצור – סרט מומלץ מאוד שבראי לראות.

לכו עם הילדים

הטירה של אמא. קולנוע לב

מי שראה את "התהילה של אבא", סרט שמסתובב עדיין בבתי הקולנוע בארץ, לא יחכה להמלצה שלי כדי לראות גם את "הטירה של אמא", פרק ב' של הסרט הקודם – וירדץ אליו בעצמו.

לאחרים – שלא ראו – אומר, ש"הטירה של אמא" עומד בפני עצמו ולא חייבים לראות את הסרט הקודם – כדי לחוש מוקסמים ממנו. מרסל פניול, סופר, מחזאי וקולנוען מפורסם מאוד ואהוב מאוד בצרפת (וזכרים את "ג'יג'י, "מריוס", "פאני"?) כתב ספר מלא חום, חיבה והערצה על הוריו ועל ילדותו בגבעות שבדרום צרפת. איב רובר הפך אותו לצמד סרטים שופעי אהבת חיים, אהבת אדם ואהבת טבע. בשיוצאים מן הסרט – חשים מרוצים ומאושרים יותר מאשר כשנכנסים אליו – ומה צריך עוד הבנאדם מקולנוע? איב רובר, אגב, מפורסם מאוד בגישתו זו אל מסך הכסף ומי שראה סרטים קודמים שלו כמו "מלחמת הכפתורים", "אלכסנדר המאושר" או "הבלונדיני עם הנעל השחורה" – יבין. אשר לפניול – לפני כחצי שנה הקרינו בטלוויזיה, במסגרת מועדון הסרט המוזב את סרטו הישן, משנת ה־30 "אשת אופה הלחם" וכל יתרונותיו בחמימות, בהבנה הדקה לחולשות אנוש ובסלחנותו לביהן – באה שם לידי ביטוי. "הטירה של אמא" אינגו עדיין יין משובח וקלאסי כמו "אשת האופה" – אבל אין ספק שיש לו הרבה יתרונות משלו. גרעין העלילה – קלוש וקצר. מעשה באב שומר תוק וישר־דרך, מורה במקצועו, המתפתה לעשות "קיצור דרך" כדי לחסוך שעתיים של הליכה קשה אל מעון הכפר המשפחתי מדי סוף שבוע, ועובר דרך אחוזותיהם וטירותיהם של ארבעה אצילים מקומיים. הדרך השבועית מלווה תמיד במתח וחרדה (בעיקר מצד האם העדינה והחולנית) – שמא ייתפסו. יום אחד אכן תופס אותם השומר הצולע והאכזרי של אחת הטירות, הוא וכלבו הישיש בן העשרים, אבל עדיין גרול, שחור ואימתני, ומשפיל להזון את האב "מסיג הגבול".

סיפור השפלת האב – כמו סיפור ההתפכחות מאהבת בוסר לילדה הנתפסת תחילה כנסיכת חלומות ומתגלה כיצור אנוכי, צבוע, חלוש – מוצגים דרך עיני מרסל, בן התשע, הסופר לעתיד.

אבל לא בסיפור עיקר הקסם אלא בהצגה המסטרואלית של ארוחות כפר וחגים, כינוסים משפחתיים וטילים בחיק הטבע, ריעות בין ילדים ובין הורים – הכל בתלבושות של תחילת המאה ובנוף הרגוע, היפה, של הגבעות הים־תיכוניות שבעיבורי מרסיי. מה אוסף ומה אורבר – לכו לראות וקחו גם את הילדים.

"איחוד משפחות" ה"פלש מורה"

בסוד שיח

מאת שאול שיף

ברבנות הראשית לישראל שוקלים שינוי יחידת חלוץ לאתיופיה עוד לפני החגים, כדי שזו תטפל בסוגיית ה"פלש מורה", אותם אלפי אתיופים, שיש עליהם את סטיגמת "המתנצרים". ההחלטה בעניין זה טרם נפלה סופית, אך היא מעסיקה מאד את הרבנים הראשיים. זאת, מאחר והגיעו ידיעות ממקורות מוסמכים, כי הסוכנות היהודית שוקלת לאפשר בואם לישראל של כאלה הנמנים על ה"פלאש מורה" במסגרת איחוד משפחות. אם אכן יגיעו מהם לישראל בדרך כלשהי, תושיים ברבנות הראשית, כי לא ניתן יהיה לאתר את הלא יהודים המוחלטים שבניהם, וצל כבד יוטל על רבים מבין העולים מאתיופיה. חונים ביהדות אר"ב וקבדה המזוהים עם התנועה הרפורמית מפעילים לחץ כבד על ראשי הסוכנות היהודית לאפשר את עלייתם לישראל של ה"פלאש מורה" וראשי הסוכנות היהודית מתקשים לעמוד בלחצים הללו. המנהיגות הרוחנית של העדה האתיופית בישראל, נתונה אף היא בלחץ סביבתי כבד שלא להעדים קשיים בדרכם של ה"פלאש מורה" ולמעשה זולת הרבנות הראשית, אין עור מי שיעצור בעד אתיופים לא יהודים רבים מלהגיע לישראל. יצויין, כי גם בתוך הציבור הדתי לאומי ישנם המבקשים לעלות לאלתר את אלה הקרויים "מתנצרים", ואחר מהפעילים בתחום זה מומלץ להיכלל ברשימת כוח החלוץ שיצא לאתיופיה בחותמת הרבנות הראשית.

ביה"ד ייתכנס בסוף אוגוסט

בפני בית הדין העליון של המפד"ל מונחת עתה עתירה שעניינה הטענה כי מרכז המפד"ל אינו יכול להחליט לשנות את תוקף הבחירות של המפלגה, אלא רק הועידה מוסמכת לכך.

ובעוד בית הדין בישיבתו הקודמת היה נתרץ, כי יש להתחיל לאלתר בכל הליכי המפקד, הבחירות והועידה (רבר שנקבע כבר עוד לפני מספר חודשים על־ידי מבקר התנועה, מר צבי ברנשטיין) הנה עתה מתקשה בית הדין להתכנס כדי לפסוק בעתירה הנ"ל. בית הדין, כך נמסר, יוכל לדון בעתירה רק ב־29 לאוגוסט. שכן, יו"ר בית הדין, עו"ד יעקב ויינרוט עסוק בימים אלה בכמה משפטים המעסיקים את כותרות העתונים ואין הוא יכול להתפנות ולדון יחד עם עמיתיו בסוגיית הבחירות. במצב זה הולכת וגוברת הדעה, כי לא ניתן יהיה לקיים את הבחירות הפנימיות לפני הבחירות לכנסת ה־13 והמרכז הנוכחי אכן הצליח, קרוב לוודאי, להצניח את עצמו. השאלה היא כיצד יצליחו ראשי המפד"ל לשלב במוסדות המפלגה נציגים מהעליה מברית"מ ומאתיופיה, דבר שוודאי יעשו כל המפלגות, כדי להעמיק את מעורבותן בציבור הזה, שיכול לשנות את מאזן הכוחות באורח משמעותי.

אך אין זו הבעייה היחידה המועלית כלפי המרכז הנוכחי של המפד"ל. הטענה העיקרית, שטרם ניתן לה פומבי, אך מרבים לעסוק בה, היא שאין המרכז הזה מייצג נאמנה את ציבור מצביעי המפד"ל. האצבע מופנית כלפי עזרת המזרח הדתיים־לאומיים. הללו – כך טוענים – העדיפו במערכות הבחירות האחרונות את ס"ח את הליכוד ומפלגות ימין אחרות. זאת למרות הייצוג הכולל שיש להם במוסדות המפד"ל וברשימה לכנסת. המפקד – קובלים – היה רשוע מלשקף נאמנה את ציבור מצביעי המפד"ל והוא "הוליד" מוסדות שאין להם ולא כלום עם תמונת המצב בקלפיות. "ניתן להוכיח ללא צל של ספק, כי רבים מחברי המרכז מייצגים את עצמם ולא את אותם מתפקדים שבכתפם הגיעו למוסדות התנועה. המתפקדים לא נראו יותר בפעולות המפד"ל ואת העיוות הזה חייבים לתקן לאלתר".

המחייבים בחירות פנימיות חדשות במפד"ל אומרים, כי רבים מחברי המרכז העומדים מאחורי התכסיסים למנוע כינוסה של ועידה בטרם יהדים, כי "הבלוף" של הבחירות הפנימיות האחרונות יתפוץ, כפי שהוא נחשף בקלפי בבחירות לכנסת, ולכן הם מעדיפים את ה"סטטוס קוו". הנושא העדתי רגיש בכל מפלגה ובמיוחד במפד"ל ולכן חרשיהם להעלות סוגיה זו לדיון פתוח בפורום מפלגתי כלשהו. הבעייה היא, כך נראה, שלא רק נציגי עיירות הפיתוח מתנגדים לבחירות חדשות אלא גם לא מעט מנציגי העדים עיימים מהתחמודדויות הפנימיות ומברכים על המצב הקיים. "כבר הייתי בכל התחנות, הבריתות ולהבדיל הלוויות הקשורות בחברי המרכז ואני מכיר את התפרים היטב, אין לי את הכוח להתחיל את הכל מחדש..."

גם במפלגות אחרות היו מעדיפים תחליף דמוקרטי למרכזים הענקיים המתישים את הנציגות הנבחרת בכנסת ובממשלה. מעניין יהיה לראות כיצד תעמוד מפלגת העבודה את "הפרייריס" שלה. המצדדים בה טוענים, כי באשר מדובר בכמות גדולה כזו של אנשים – קטנה המתוריות של הנבחרים.

"במרכז" שוקלים הקמת גוף רבני חדש

ב"נ אליל יום פטירתו של הראי"ה קוק זצ"ל אמורה היתה לצאת קריאה, בכנס המסורתי הערוך בבית הרב קוק בירושלים, להקים לאלתר גוף רבני ציוני שיתפוגד עם אתגרי התקופה. הכוונה לגוף רבני שיפעל במקביל לחבר הרבנים של הפוהפ"ז. בכל הידוע, על הכוונה הזאת נמסר ליו"ר "חבר הרבנים", הרב יוסף גלישקבר־כדי שלא יעצא עצמו מופתע. הדיבורים בדבר הצורך להקים גוף רבני חדש, החלו מיד לאחר שנודעו תוצאות הבחירות למועצת הרבנות הראשית. נשמעה הטענה כי "חבר הרבנים" לא הפגין את יכולתו בבחירות למועצת הרבנות הראשית. וניתו היה להסיק מקטעי דברים, כי הוסם רבש יותר על ההיכט העדתי מאשר על היבטים אחרים. לא ברורה הסיבה מדוע ברגע האחרון לא נאמרו בנושא זה דברים ברורים למרות שעסקו בו רבות.

מי "ציטט" את ראש הממשלה?

שר הבינוי והשיכון אריאל שרון ערך בימור יסודי האמנם במהלך ישיבת הממשלה הטיח בו ראש הממשלה את מה שפורסם בעתונות. הפרסומים, כזכור, ייחסו למר שמיר את האמירה כי לשרון תאוות שלטון בלתי מרוסנת, אם כי שמו של שרון לא הוזכר במישרין. מהבירור שערך השר שרון עלה, כי ראש הממשלה לא נקט כלל סגנון כזה. והתקשורת "ינקה" את הסיפור הזה מחוגו הקרוב של ראש הממשלה. השר שרון יודע גם מי "ייבבר" את העתונאים.

השר שרון החליט, מסיבות השמורות עמו, שלא לעשות עניין מהעלבון הקשה שעלב בו איש אמונו של ראש הממשלה. בשיחה עם מקורבינו אמר השר שרון, כי "את מה שהיה לי לומר בקשר להבטות ולא אוסס להזור ולהשמיע את דעותי בשותבנאים שיהיבו זאת. כרגע אין לי עניין במלחמות יזדים". עם זאת, הוסיף השר שרון כי אם תמשך נגרו המלחמה המסויה מצד חוג מקורבינו של ראש הממשלה, הרי שהם ישמעו ממני "ולשוני לא תהיה כבולה".